

SZERKESZTŐI ELŐSZÓ

Ismét újabb kötettel szaporodik a szegedi művelődéstudományi nyári egyetem előadásaiból összeállított kiadványok sora. Ahogy az előző években, úgy most is aktuális művelődéspolitikai kérdés került napirendre, jelezve, hogy a szerzők az elméleti igényességet és a mindennapi művelődéspolitikai gyakorlatot egyaránt szemelőtt tartva választották meg a témát. Az 1974. évi Nyári Egyetem az MSZMP Központi Bizottságának közművelődésről hozott határozatára építve tett kísérletet az egyes megállapítások felbontására, részletes értékelésére. A kötetben megjelenő előadásszövegek érzékeltetik, hogy ez a kísérlet talán több volt a pusztá próbálkozásnál. Csak sajnálni lehet, hogy néhány nagyon színvonalas előadás írott szövege nem kerülhetett bele a kötetbe, mivel előadók az írásos változat elkészítésére nem vállalkoztak. Ezek hiányában is megállapítható talán, hogy az itt közölt előadásszövegek hasznos segítői lehetnek a közművelődés dolgozóinak.

Mint minden eddigi kötet, úgy ez is egy meghatározott céllal válogatódott és állítódott össze. A cél alapvetően a párt-határozathoz való kapcsolódás megteremtése volt, de ezen túl két konkrét elképzelést is magábfoglalt. Az egyik ideológiai jellegű, vagyis egy olyan, lehetőleg az előadásokban egymáshoz kapcsolódó szemléleti rendszer formálása, ami a párthatározatból fakad, a másik a konkrét feladatok elméleti és művelődéspolitikai alapjainak megmutatása és ezzel együtt az összefüggések érzékeltetése. Meg kell azonban vallani, hogy a kötetben egyik elképzelést sem sikerült maradéktalanul megvalósítani. Ennek okai a következők.

Mint eddig minden esetben, úgy most is kiderült, hogy egy sor elméleti kérdés tisztázatlansága, vagy az egyes szerzők eltérő szemléleti alapállása olyan problémákhoz vezet még a legmindennapibb gyakorlati feladatok megítélésénél is, ami egyszerű szerkesztéssel nem küszöbölhető ki. Pl. abból a tényből, hogy

az egyik írás szerzője a kulturáról úgy beszél, mint a természet és társadalom közötti szféráról, következik későbbi megítéléseinek néhány nem marxista vonása. Kultúra, művelődés, műveltség, tudás, képzés, életmód, művelődéspolitiká, köznevelődéspolitiká, kulturális politiká, stb. sokszor és csaknem minden szerzőnél előforduló fogalmak általában árnyalati eltérésekkel, de sokszor lényeges különbséggel. Amelyik előadások az általában elfogadható - a kötetben is megtalálható - szemléleti rendszertől eltértek, azokat inkább nem adjuk közre, vállalva ezzel a kiadvány és a Nyári Egyetem előadásai közötti eltérést.

A másik problémát, az okozta az előadások közös kiadványba való kiadásánál, hogy a szerzők nem egyformán ismerve társadalmunkban rejlő realitásokat különböző módon ítélték meg a jövőt. Pesszimizmus és utópizmus egyformán megtalálható volt az elhangzott előadásokban. Ezek egy részét a szerkesztés korrigálta, egy másik része viszont az írásos anyagban is megtalálható. Az előadások adások maradtak a realitások megmutatásával ott, ahol az anyagi, irányítási, és részben a szervezési feladatok kerültek megfogalmazásra.

Ezek a problémák azonban semmit sem vonnak le a Nyári Egyetem munkájának sikerességéből és az itt közzétett írások értékéből. A Nyári Egyetem célja nem receptadás volt, hanem bizonyos információk közreadásával a gondolkodtatás és az erre való serkentés. Ezt a célt viszont maradéktalanul teljesíti az itt közreadott kiadvány is.

Ennek jegyében ajánljuk ezt a könyvet minden köznevelésben dolgozónak.